

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. N.**, zast. Mgr. Viktorem Klímou, advokátem se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2019, č. j. OAM-451/LE-BA02-BA04-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 11. 2019, č. j. 17 A 205/2019 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Řízení před krajským soudem

[1] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) napadeným usnesením zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce, a to v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný rozhodl o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že ustanovení zástupce není nezbytné k ochraně žalobcových práv, neboť i bez ustanovení zástupce byla předložena bezvadná žaloba. Žalobce je zároveň zastoupen advokátem, jemuž udělil plnou moc ze dne 20. 10. 2019, a za tohoto stavu je ustanovení téhož advokáta vyloučeno.

II. Kasační stížnost

[3] Proti usnesení o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Připomněl, že svým prohlášením o majetkových poměrech prokázal, že je nemajetný, a při svém zajištění si nemůže zajistit právní pomoc jiným způsobem. Zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce z důvodu, že již má zástupce na základě plné moci, je přepjatě formalistické. Vzhledem k tomu, že v Zařízení pro zajištění cizinců Balková není internetový signál a dopravní obslužnost je problematická, bylo logické, že podepsal zástupci plnou moc, aby mohl učinit všechny potřebné úkony, neboť si nemohl v dané situaci zajistit právní zastoupení jiným způsobem. Připomněl také nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 11. 2016, sp. zn. I. ÚS 630/16, zdůrazňující právo na účinnou právní pomoc v případech zajištěných cizinců. Naopak usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. 25 Cdo 4066/2015, na něž odkazoval krajský soud, je nepřiléhavý. Stěžovatel poukázal také na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 848/16, který se týká obhajoby v trestní věci, což lze připodobnit situaci stěžovatele v zajištění. Navrhl proto, aby bylo usnesení krajského soudu zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) přezkoumal usnesení krajského soudu v mezích uplatněných důvodů a vad, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Dle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměna za zastupování platí v takovém případě stát.

[7] Z tohoto ustanovení vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[8] Krajský soud dospěl k závěru, že za situace, kdy stěžovatel již má zástupce na základě plné moci, není nezbytně třeba, aby mu soud zástupce ustanovoval. S tímto závěrem je třeba se ztotožnit. Krajský soud citoval usnesení Nejvyššího soudu v civilní věci, stěžovatel oproti tomu poukazuje na judikaturu Ústavního soudu v trestní věci. Podle ní obhájci, kterého si obviněný zvolil ještě před přiznáním nároku na bezplatnou obhajobu, náleží sice odměna a náhrada hotových výdajů zpravidla až ode dne podání důvodného návrhu na přiznání nároku na bezplatnou obhajobu; nicméně je-li nutné, aby v zájmu zachování práva obviněného na právní pomoc a obhajobu činil obhájce určité úkony ještě před podáním takového návrhu, náleží mu odměna a náhrada hotových výdajů i za tyto úkony. Tento nálezy byl ovšem z podstatné části opřen o právo na obhajobu v trestním řízení, které v nynějším případě není vůbec ve hře.

[9] Situaci žalobce žádajícího soud o ustanovení zástupce navzdory tomu, že je již zastoupen na základě plné moci, však již pro oblast správního soudnictví dostatečně přesně vyřešila přímo judikatura NSS, není tedy třeba hledat analogická řešení v oblasti trestního či civilního soudnictví. NSS se touto otázkou zabýval konkrétně v usnesení ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Azs 24/2011 - 47, jehož právní věta zní: „*Je-li účastník řízení již zastoupen advokátem na základě plné moci a toto zastoupení trvá, nemůže být na základě žádosti účastníka řízení tento advokát zároveň ustanoven účastníku jako zástupce soudem podle § 35 odst. 8 s. ř. s.*“

pokračování

[10] Vzhledem k tomu, že zákonná úprava, kterou citované usnesení vykládalo, nedoznala žádných změn podstatných pro nyní posuzovanou věc, pouze se změnilo číslo odstavce, je namístě, aby byla aplikována i v nyní posuzované věci. NSS tak setrvává na názoru vyjádřeném v právě citovaném usnesení, že není možné, aby byl stěžovateli soudem ustanoven zástupcem někdo, kdo jej již v dané chvíli zastupuje na základě plné moci, když zastoupení na základě plné moci trvá a je z pohledu zákona rovnocenné zastoupení na základě ustanovení soudem. Krajský soud tedy postupoval správně, když se stejně jako v citovaném usnesení nezabýval tím, zda má stěžovatel dostatek prostředků na hrazení právního zastoupení, ani neposuzoval předpoklady pro jeho osvobození od soudních poplatků. Z právě citovaného usnesení NSS jasně plyne, že za trvajících zastoupení na základě plné moci nelze zástupce ustanovit rozhodnutím soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji na základě § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[12] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sice ve věci úspěch měl, podle spisu mu však nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, ani žádné v průběhu řízení neuplatnil.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu